

Guide: Hvordan smøre langrennski?

Å ha gode ski kan avgjøre om du får en god eller dårlig opplevelse når du skal på skitur. Smøring av ski er en kunst og det kan gjøres så komplisert du vil hvis du er på jakt etter optimalt feste og glid, men for de fleste trenger ikke det å smøre ski å være så vanskelig. Med et par triks kan du enkelt få gode ski på omtrent alle forhold og dermed få fine turer med sikkert feste og god glid.

Rengjøring

Det første du gjør med dine gamle ski er å rengjøre de ordentlig med skirens. Skirens er sitrusbasert og skader dermed ikke sålen på skiene i motsetning til White Spirit og andre løsemidler som tørker ut sålen. Når skiene er ordentlig rene er de klare for å ta imot ny smøring og du slipper at det iser fra gammel rød voks som sitter igjen fra påsken i fjor. Hvis skiene er veldig slitt eller det er lenge siden du har behandlet sålen kan det være lurt å få de steinslipt hos et skiverksted. Når skiene slipes tar man vekk det øverste laget av sålen og får frem "fersk" såle, denne tar bedre imot både glider og voks og er enklere å få et godt resultat med

Smøresone

Det første du gjør er å markere smøresonen på skiene dine. Om du ikke vet hvor lang denne er kan det være lurt å oppsøke en butikk med kunnskap om langrenn som kan markere nye smøresoner for deg. Smørelommen er den delen av skien som ikke er i kontakt med snøen når du fordeler vekten din likt på skiene, som når du kjører nedover. Når du legger all vekten på den ene skien skal denne sonen trykkes ned og komme i kontakt med snøen for å skape feste for voksen. Har du for stive ski vil du ikke klare å trykke ned spennet i skiene og de vil oppfattes som bakglatte. Har du for myke ski vil smøresonen ligge nede på snøen og du får ski som glir dårligere og smøringen vil slites raskere av. Når du har funnet smøresonen "rubber" du denne med sandpapir med grovhetsgrad på 100, dette gjøres for at smøringen skal feste bedre på sålen.

Voks

Når du skal smøre skiene dine kan det være lurt å varme inn et lag med grunnvoks for å skape et slitesterkt grunnlag for smøringen du skal bruke på det aktuelle føret. Om du ikke har smørejern tilgjengelig er det lurt å bruke en hardere voks under smøringen du skal gå på av samme grunn som nevnt over. Husk at det er lett å smøre på mykere voks om du har dårlig feste, men det er svært vanskelig å legge på hardere voks oppå myk voks om du har ski som iser. Er du usikker begynner du derfor med den kaldeste voksen som er aktuell og smører varmere om denne ikke gir feste. Når du legger på voks er det viktig å legge tynne lag og bruke en kork for å gni voksen ut mellom hvert lag. Når du legger flere tynne lag slites smøringen mindre enn om du legger et tykt lag, i tillegg får du jevnere dekning av sålen og dermed et mer solid feste.

Klister

Hvis det er isete spor eller varmt og fuktig må du bruke klister for å få feste. For mange er klister en plage som unngås for enhver pris, men klister kan være en drøm å gå på med spikerfeste og fantastisk glid. Det er lurt å legge på et grunnklister her også, dette kommer som spray og fester seg meget godt til skiene. Når du skal legge på klisteret er det en stor fordel at både skiene og klisteret holder romtemperatur og at du har mulighet til å smøre inne. Legg klisteret på i fiskebeinsmønster eller i små "klumper". Ikke bruk for mye klister, men sålen skal dekkes ordentlig. Gni deretter klisteret mot sålen med håndbaken eller tommelen. Ved å bruke hånden får du varme i klisteret og det er lettere å få det jevnt enn om du bruker andre verktøy. Klisteret på hånden får du enkelt av med skirens etter at du er ferdig. Når du er ferdig med å smøre skiene kan det være lurt å sette skiene ut slik at ikke klisteret renner ned i glidsonen. Sprayklister er også et alternativ som er meget enkelt å bruke. Ulempen med klister som spray er at det slites mye raskere av og det egner seg dermed best på kortere turer eller som en nødløsning hvis du har bommet på smøringen.

Klister med dekning

Dette er et fantastisk alternativ for mange type fører der voks alene ikke gir sikkert feste. Klisteret legges på som nevnt over og deretter settes skiene ut. Når klisteret har blitt hardt legger du noen lag med voks utenpå klisteret som korkes raskt inn. Denne kombinasjonen er spesielt god når sporene er isete, men det har kommet litt tørrsnø etterpå eller på fjellet når det er knallharde spor og det blåser tørrsnø i sporet enkelte steder.

Felleski

De nye felleskiene har tatt over for de gamle skiene som var smørefrie og er et mye bedre alternativ. Her får du et par ski som gir godt feste på alle typer føre selv om også disse skiene har enkelte svakheter, men disse er først og fremst knyttet til glid. Glidsonen på felleski vedlikeholdes på samme måte som andre ski med innsmelting av glider som senere sikles og børstes av, festesonen er derimot tilnærmet vedlikeholdsfri. Det er kommet produkter som gjør at fellene slipper snø lettere. Dette gir mindre lugging og bedre glid og minimerer dermed noen av svakhetene felleski har. De aller fleste nye felleski kan du også skifte felle på og dermed har du en ski som med riktig vedlikehold gir fine skiturer i mange år fremover.